

NYELVÉSZET

Czeglédi Katalin : Törzsneveink a földrajzi nevek tükrében

Ligeti Lajos új módszer szükségességét tartotta fontosnak az elfogadható törzsnévi magyarázatokhoz. Jelen tanulmány a földrajzi névi kutatások fényében módszerben és tartalmában is új az eddigiekhez képest. Berta Árpáddal ellentétben számolok a magyarok korábbi lakóhelyeinek a földrajzi névi anyagával, mint forrással, amelynek vizsgálatai is hozzájárultak ahhoz, hogy észrevegyem, valami nincs rendben a görög szöveg értelmezésével. A vizsgálati eredményeim arra utalnak, hogy a törzsneveknek vélt nevek valójában személynevek. A Hét magyarba a hagyomány szerint is, a tudat alapján is összetartozó népek tartoztak. Ez nem jelenti azt, hogy kívülről ne csatlakozhattak volna hozzájuk, azonban a kabarok esetében ők nem váltak a Hét-Magyar részévé.

A feltett kérdésekre válaszolva egyértelmű, hogy nemcsak a *Megyér*, hanem a törzsszövetség többi törzséhez kötődő személy neve is korábbi keltezésű. A törzsszövetséget alkotó törzsek olyan személyhez kötődnek, akinek a neve végső soron víznevekkel azonosítható és közszoói párhuzamok is ismertek. A tulajdonneveket és a közszoókat a törzsszövetségtől függetlenül is lehet magyarázni, hiszen jóval korábbi keltezésűek a törzsszövetség létrejötténél.

A földrajzi neveknek törzsnevek, mint tulajdonnevek nem szolgálhattak alapul sem a Volga-Urál vidékén, sem a Kárpát-medencében, de személynevek igen. Baskíriában Magna Hungária területén nemcsak a *Jenő* és a *Gyarmat* nevekkel azonos földrajzi nevek találhatók. Ezeknek a neveknek a születési helye megnyugtatóan csak akkor állapítható meg, ha egész Eurázsia területén számba vesszük a földrajzi neveket és a vizsgált neveinkkel azokat összehasonlítjuk. A kutatásaim jelen állapotában feltehető, hogy a Volga-Urál vidékén a vízneveknek az alaprétege olyan nyelvből származik, amely nyelvnek az ismerői, használói Eurázsia más területein is ott hagyták nyelvi nyomaikat. E nyomoknak a kronológiája akár viszonylagosan is megállapítható azok összehasonlító vizsgálata során.

A törzseknek és a vezéreknek az egymás közti viszonyát meghatározta az, hogy a vezérnemzetség¹ vezére állhatott a saját törzse élén s a vezér és a nemzetség neve ugyanaz is lehetett. A törzsszövetséget alkotó törzsekhez tartozó emberek pedig nyelvjárási különbségeket tartalmazó, de közös gyökerű nyelvet beszélhettek, amely megértési gondokat nem jelentett. Ennek a nyelvnek ma ismert fejleménye, képviselője a magyar. Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a Volga-Urál vidékén maradt csoportok szubsztrátum nyelvként hatottak a később odakerült népek nyelvére.

A törzsnevek tehát valójában személynevek, egy-egy személyhez tartozik egy-egy törzs. A Hét magyar mint katonai-politikai szervezet őseink gondolkodása szerint a nem harcosokat is magába foglalja. Hét törzsből áll, mert a Hold működéséhez hasonlóan építették fel a törzsszövetséget és a hadrendet. Ez azt is jelenti, hogy a hét törzsből álló rendszer egy is, azaz egységes. Hadba indulni csak Újholdkor tanácsos, mert ez a növekedés, a gyarapodás kezdete. Hozzá hasonlóan a törzsi szervezeten kívül, hasonlóan a kúrthoz is, amely a cselvetéses harci technikának az alapja. A törzsi rendszer igen ősi gondolkodás és hit alapján alakult ki, a vezető személyek azonban az idők folyamán cserélődtek. A Konstantinosznál lejegyzett Hét magyar valamennyi tagjának a nyelvi eredetét az ősmagyaroknál, a szkíták és a hunok között kell keresni.

A törzsrendszer, mint katonai alakulat, hadi szervezet, mesterséges politikai képződmény csak szükség esetén működött. Szükség híján a mindennapi életben nem volt fontos. Anonymus idején is így lehetett, ezért a Névtelen csak a vezérek neveit közli, amelyek függetlenek lehettek a törzsektől. Nem törzsi lét tudatáról, inkább nemzetségi lét tudatáról lehet beszélni. Amikor a vezérnemzetség neve azonos volt a nép nevével, akkor beszélhetünk néphez tartozás tudatáról.

Egy törzs, sereg több nemzetségből állt, nevük ősi és víznévnek alapul szolgáló közszoóból magyarázható, mert a személy a vízhez hasonló teremtmény. Olyan, mint törzsnév Konstantinnál sem szerepel. Van azonban kabaroknak a törzse s a *kabarok* név népnevet jelöl.

Ezen tanulmánygyűjtemény teljes terjedelmében (242 oldal) e szám mellékletében olvasható. — Mikes Int. Szerk.

CZEGLÉDI, Katalin: Hungarian Tribal Names in the Mirror of Geographical Names

The full version of the collected essays on the Hungarian tribal names is published in Supplement #1 of this issue.

¹ Elvileg egy törzs állhatott egy vagy több nemzetségből.

Mellár Mihály : Lydiai nyelvemlékeink

A lüd (Lydian) szövegek olvasása, ha nem is latin betűkkel és nem a mai helyesírással vésték, nem szabadna, hogy gondot okozzon bárkinek. Igen, vésett/rótt szövegekről van szó, tehát világos, hogy a jelekkel spórolós ugratásos, kihagyásos módszert alkalmazta a korabeli (ie. VIII. századtól a II. századig) írások/vésnök. Érdemes ezzel a kihagyásos módszerrel közelebről megismerkedni, hiszen elsajátításával az ember azonnal többnyelvűvé válik: azonnal (ük)anyanyelvi szinten beszél az eteokrétai, -ciprusi, és -lemnoszi nyelveken kívül a trák, lüki, lüd, kár és még kitudja hány nyelvet. (Ignacio Adiego a kihagyásos írásmódszert, (*defective notation of vowels*), a kár nyelvi emlékekben kimutatja, és háromszorosan is alátámasztja. A módszer tehát, nemcsak délibábos agyszülemény.)

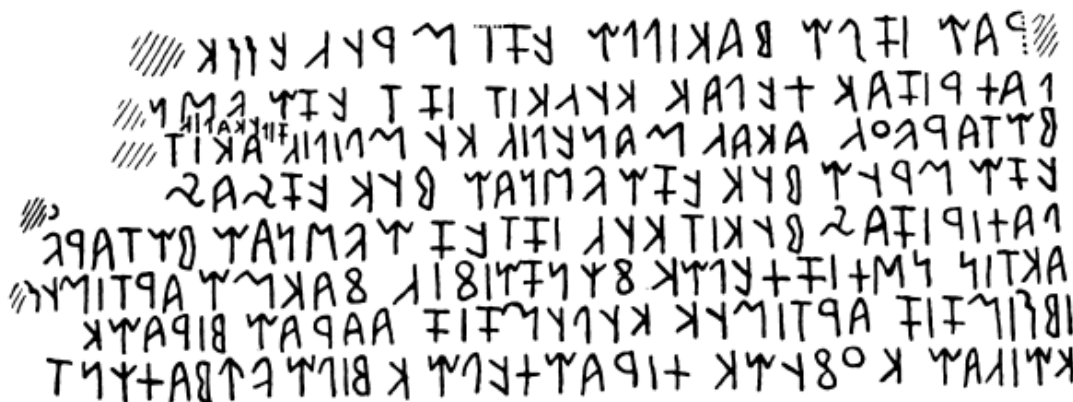
Az alábbiakban három lüd nyelvemlék következik. Az első egy kétnyelvű, *lüd* (lydiai) – *arameus* felirat, melynek facsimile másolatához is könnyű hozzáférni a világhálón. A másik kettőnek, melyeket a Jost Gippert által jegyzett Titus Didactica¹ oldalairól töltöttem le, csak az átiratát sikerült megtalálnom a világhálón, de a forrás elég megbízhatónak bizonyult ahhoz, hogy ennek ellenére nekifogjak az olvasásuknak. Csupán néhány betű olvasata tűnik kétségesnek: a B és F betűk könnyen összetéveszthetők mind a vésésben, mind a kiejtésben, az e (E/É) és u (Ö/Ő) jelei közötti eltérést jelentő kis horgoska is könnyen elmosódhat.

Általában az egymáshoz nagyon hasonló lemnoszi, kár, lüki és lüd írásokban az S-SZ-Z-ZS hangok néha keverednek, a kutatók is bizonytalanok szétválasztásukban, olyannyira, hogy itt is ezt a négy hangot így adták meg s: és s: , az olvasóra bízva a további szétválogatást. Ugyanilyen bizonytalan a T-TY és C-CS, valamint az L-LY-J hangok elkülönítése. Az A-Á, E-É, O-Ó, Ö-Ő párosokat illetve az I-Í-Ü-Ű négyest egy-egy jellel jelölik, noha az Á és É önhangzóknak vannak külön jelei, de ez utóbbiakat csak a félreérthetőség elkerülésére használják a vésnökök.

A kutatók a szövegeket nem csak átírták, hanem szavakba is tördelték, saját elgondolásaik alapján. Ez a tördelés teljesen önkényes, a kutatók ki sem fejtik, hogy mi alapján végezték el. Ezért ezek a tördelések semmire sem köteleznek, és a sor végek sem jelentenek minden esetben szó vagy szótag véget. Előfordulhat, hogy a szó vagy mondat utolsó betűje kerül csupán át a következő sorba.

A mellékelt táblázatban megadott hangértéktől eltérő, de az értelmes olvasat megkívánta javításokat aláhúztam.

Lydisch-aramäische Bilingue (Sardes Nr. 1):

- 1 ...
- 2 [o]raλ is{1 > g}λ bakillλ est mruδ esšk [~~vānāñ~~]
[Ki]RÁLY ŪZöGéL BAKa-ILLaL EZT MéRÖD E SáSKa [HaDDaL]
- 3 laqrisak qelak kudkit ist esλ vā{n > 1}[aλ]
LAKóRa ÍZ AKiKKE' LAKiK Ó DuKÍT ŪZöT EZZeL VÁLL[AL]
- 4 bltarvod akad manelid kumlilid silukalid akít ~~n[āqis]~~
BaJT A' RoVÓDó AKAD MANE LÜD KÖMLI LÜD SZÜLÖK ALJaDA KIT[öl]
- 5 esλ mruλ buk esλ vā{n > 1}aλ buk esñañ
EZZeL MeRö ÖL BÖKÉSSZeL VÁLLAL BÖKÉSZö NYÁNYó
- 6 laqrisañ bukit kud ist esλ vā{n > 1}aλ bltarvo[d]

¹ <http://titus.uni-frankfurt.de/didact/idg/anat/lydbeisp.htm>

- LAKó Ű őRIZ ANNYi BÖKIT KÓDIST EZZeL VÁLLAL BaJT A' RoVÓ[Dó]
 7 aktin nāqis qelłk fēnsli{f > b}id fakml artimúš
 AKiT INNeN ÁK ÚZ KELL LYuK VÉN/FÉN(Y)-űZő LIBIDó VAKMaLY ARTIM ŐS[ön]
 8 ibšimsis artimuk kulumsis aaral birałk
 Ű BőS(Z) IMe SZÚZ ARTIM Ő Ki KÖLLÖM SZÚZ A' ÁRRAL BÍR A LYuK
 9 klıdal kofulłk qıral qelłk bilł vcbaqēnt
 KéJI DAL KOFa ŐLeK HÍRA LÉKEL LYuKBa ILLaL VaCKáBA KÉNTi

... [ki]rály űzögél (űzkél) baka-illal. Ezt méröd e sáska [haddal]. Lakóra íz (rokonnak számít) akikkel lakik, ő dukít űzöt, ezzel váll[al] bajt a rovódó. Akad Mane, lüd, kömli lüd szülők aljada (aljasa), kit[öl] ezzel merő, öl bökésszel. Vállal bökésző nyányó lakó, ű őriz annyi bökít, kódist (koldúst/csavargót), ezzel vállal bajt a rov[ódó] akit innen ák (ág) űz. Kell lyuk, vén/fényűző libidó? Vakmaly! Artim ő[sön], ű bős(z), ime szűz Artim, ő ki köllöm, szűz a, árral bír a lyuk: kéji dal, kofa ölek. Hıra (hívásra) lékel, lyukba illal, vackába kénti.

illa: am. fuss v. fut v. futott berken, nádakon, ereken keresztül. Főnevel használva am. futás, szökés. Illára vevé a dolgot. (Heltai). CzF

íz: 4) Nemzeti ségi kor, idős z ak. Harmadiziglen kiirtani valakit, az az magát, fiait és unokáit. Negyediziglen száműzni valamely család ot, nemzeti séget. Különösen rokonsági, atyafisági ág v. fok. Másod ízbeli, harmad ízbeli atyafi. CzF

dukít: feljogosit, a dukál műveltető alakja.

rovódó: megrovandó személy.

aljad: (al-j-ad) őnh. m. aljad-tam, ~tál, ~t vagy ~ott. Alyassá, a maga nemében hitványnyá lesz. Képzésre hasonlók hozzá: ger-j-ed, ter-j-ed. CzF

merő: bátor

bőki, bökész: pika, dárda illetve ilyesmivel felszerelt egén.

nyányó: mamlasz, együgyű

fēnslifid/ fēnslibid = FÉN(Y)-űZő LIBIDó. Marhaság! – kiáltanak fel sokan, a libidó latin eredetű szó! Hát persze, hogy az. Csakhogy ezt a lydők nem tudták, ezért többször is leírták mielőtt még a rómaiaktól átvehették volna. Ez egy összetett szó: lepke/lebbe + idő > lipe/libe + idő > libeidő > libidó. Eredeti jeletése tehát: lebegő idő v. idő melyben az ember lepke könnyűnek érzi magát, olyannyira, hogy még a libegő lángot is megizélné... el is ég közben. Így, a két összetett szó együtt tökéletesen körülírja a libidó mai értelmét (a fényűző nem luxus, hanem fényt űző).

lipe: máskép: LEPE, I. LEPKE. CzF

lebbe: (leb-ke, az az leb-ig-e, leb-ig-ő) mn. tt. lebkét. A mi természeténél fogva, mint könnyű, vékony, hajlékony test, legkisebb mozgásra megindul és lebeg. *Lebbe p ehely, levegő. Lebbe pókháló.* Ez nem kicsinyező, hanem gyakorlatos név, s a lebeg igének módosított részesülője: lebegő, lebege, lebbe, s könnyebb kiejtéssel lebbe, melynél még könnyebb az ugyanazt is jelentő *lepke*, mely saját értelemmel is bír. CzF

vakmaly: vakablak, falit éka. Így nevezik néhol a sírverem oldalán beásott üreget is, melybe a koporsót szokták tenni.

Artim: Artemisz (Ara-timmelő?) görög istennő, a vadon és a vadak védője, a római Diana megfelelője.

Kissé megfiatalítva a szöveg valahogy így hangzana: ... király űzögél (űzkél) bakák általi zaklatással. Ezt éržekeled e sáskányi haddal. A lakó felel a vele együtt lakó, több izigleni rokonokért, és feljogositja az űzőket, bajt vonva magára. Akad egy lüd, Mane, kömli lüd szülők alja, akiktől bátorítva sokakat megöl (valószínűleg a satrapa emberei közül). A pikával/bökivel felszerelt, vagy ilyet rejtegető, bujdosó mamlasz bajt vall. Szerelmes enyelgés helyett vakmalyt, sírkamrát ígér neki a hatalom. A csupa kellem Artim oson, őt ártón bírálják, de ő bős z a vadonban rejtőzőkre és vackába kényszeríti az ellenállót.

A szöveg tehát egy közérdekű kétnyelvű hivatalos közlemény, mely az uralkodóval szembeni lüd ellenállást hivatott felszámolni.

Inscription: 11 Sardes

(A kézirat átdolgozva Valek Tünde észrevételei alapján.)

- est mruvaad sar{i > s}strošł šfarvad ástrkol
 ESZÉT MÉRi Ő aVVA' AD SÁRoS SáToROS Jó SáFÁR VADAST áRKOL-
- vā{n > I}tašv icñ areł kararedkmš iskoš
 Va ÁLCa áSVa ICiNY ÁR ELE KACSA RÉDeK MáS ISZáKOSa
- añiš qıdad savñ vratul arštānsrš kasnod

ANNYI SoK IDE ADáSSA' VáNY VáRATOL A' RoST(Y)ÁN SZóRáS oKka' SZáN ODa

4 kšbłtałkš at {r > v}golł tafaał fabałkol

KiSBaLta ALaKoS ÁTVáGÓ aLaJáT A FA AJJa FÁBA LéKOLi

5 avkañ ētamñ uvedmaš varedtał šfatos

A' VaK ANNYi É'Tű AMeNNYi ÖVEDZi MÁSEVA' eREDeTi AJJaS FA-TOSZa

6 kotaš cat qedktađ cfíšađ isaalal umñod

KÓTÁS CSAT éKED KÓTYA De CSÚF IS A DÍSZ A' AJÁLÓ MoNY ODa

7 saristrošł srkastoš katovalis šuloš

ZÁR IS TáROSuL SZaRKÁZÓT ŐS KATO(ná)VAL ŰZeSS EL ÓS

8 datrošis qałmład qis labtānal atrokl

ó'DATRa ÓS ÍZeK AJJ MeLY AD KIS LÁB-TÁM ALÁT ROKKaL

9 šfardak artimul dāñ caqrlal aštrkol

SÁFÁR óDÁK, ARTIM, Ő LaDÁNY CSAK RóLA aJJAS ToRKOL

10 fakit est inal adalł aksaakmł iskod

FAKÍTTYa EST ŰNÁLA DALóJJA KóSZA A' KoMoLY ISZKi ÓDa

11 vāntakt ešnañ ifrol qis fakorfid katofn

VÁN(Y)aTTYa AKi TESZ, NYÁNYó: Ű FaROL. KIS FA aKKOR FŰ, De Ki ATTÚ' Fő Nő.

12 buk mruvaał fakmłatañ viššis vaarš nid kantróđ

BŐ KiMÉRő aVVA' ÁJJa VAK-MaLYÁT ANNYI VISZoS ŰZi aVVA' ÁRú SiNűDi KANTáROD

Eszét méri, ő avval ad. Sáros sátoros jó sáfár. Vadast árkolva álca ásva. Iciny ár ele kacsá, rédek más iszákosa annyi sok ide. Adással vány váratol. A rostán szórás okkal szán oda. Kisbalta alakos átvágó: alaját (alanyát) a fa ajja (nyele) fába lékeli. A vak annyi éltű amennyi övedzi (ameddig a keze elér). Máséval eredeti ajjas fa-tosza: kótás csat éked kótya (olcsó), de csúf is a dísz. Az ajáló mony, (de) oda zár is tárosul. Szarkázót ős kato(ná)val űzess el. Ős ódatra ós ízek. Ajj mely ad kis láb-tám alát rokkal. Sáfár ódák, Artim, ő ladány (pajkos), csak róla ajjas torkol, fakítja est, únála dalójjá kósza, az komoly iszki óda. Ványadtja (fáradt tőle) aki tesz, nyányó: ű farol. Kis fa, akkor fű, de ki attól fő nő. Bő kimérő avva' ajja vak-malyát, annyi viszos űzi avval, árú sínűdi kantárod.

sáfár: felügyelő, gondnok

ele: élettere

rédek: rétek (ang. reed = nádas)

vány: használatból eredő kopás

alakos: 1) Aki holmi szemfényvesztő ügyességgel mulattatja a közönséget. 2) Álarczot viselő. 3) Alattomos képmutató, arczát változtató, nevét, kilétét titkoló, más név alatt járókelő bujdosó ember. CzF

alaj/alany: (al-any) fn. tt. alany-t, tb. ~ok. Ujabbkori szó. 1) A mondat azon része, melyről valami igenlőleg v. tagadólag, tiltólag vagy parancslólag állítatik (subjectum dictionis), alapszó, alapfogalom, pl. ezen mondatban: Az Isten mindenható, alany: az Isten. 2) A bölcsészeten, bölcselkedő vagy működő személy, a működés alapja, mint a tárgy ellentéte. 3) A kertészetben azon alapcsemete, melybe a nemesítés történik vagy történt; másképp: ALAJ. Mindenütt alap értelmű. CzF

fa-tosza: fa-ajtókopogtató

tárosul: közös tárba/térbe van vele > társul

szarkázó: szarészó, (szar-ész-ó) mn. tt. szarészó-t. Baranyában mondják rideg disznóról, mely a szabadban ide-oda kalászol, kódorog. Törzse: szarész azon szar gyöktől, mely a szarándok és szarahora szókból járaskelést jelent. Nógrád megyében **szarkázó** ugyanazt jelenti. CzF. Mai nyelven: *bevéndorló*.

ős: itt = őshonos

ó'dat/oldat: bor, sör, gyümölcsből kioldott lé

ladány: aki LADÁZ, Győr tájékán am. pajkosan magát hányva vetve beszél. CzF.

kósza című iszki-óda, óda az iszkolásról, azaz szökésről?

ványadt: (vány-ad-t) mn. tt. ványadt-at. Sápadt, bágyadt, fonnyadt, beteges, mintegy elványolt, elkopott. CzF

pírol: elpirít, zavarba hoz

vak-maly: a polc sarka

viszos: Ellenkező irányzatu, hatásu; visszás, összevissza forgatott. *Viszos állapot*. CzF

sínűdi: megsínylődi

Azt kaptuk amit az írrok beígért az első mondatban: eszét, eszességét megmérendő, rövid eszme futtatásokat. Külön magyarázatra egyik sem szorul.

Inscription: 54 Manisa

- 1 [e]s anlol{ a > v } atraštál
[E] SZÁNLO LÓVA' áTRÁSZTÁL
- 2 šakardal akad qis fišqānt
S A KAR-DAL | AKAD | KISFIS/KISFIÚS-KÁNTa
KARDDAL | A KÁD | KIS FÚZ-HÁNT
- 3 bukaš fēdanołt faktad
BUKÁS öVÉ | DANOLT á'VA KuTYÁD
BUK A SZÍVÉ' | DANi OLTi FAKuTYÁD
- 4 kabrdokid nāmł qig dēt
KABaRoDÓ | KI DaNÁMMaL HŰ GeDÉ'T
KÁBa RaDÓ |
- 5 nākmł [...]clł akad
aNNÁ' KoMÁLó [BaRáT] CSÁLéJa AKAD
- 6 artimuł ibšimłł fēncāñ
ARTIM ÖLIBe SÍMuLJ VÉN CSÁNGó

[E] szánló (nyúló <> száń(as)-ló!) lóval átráztál s a kar-dal - karddal; akad - a kád; kisfis (kisfiús) kánta - kis fűz-hánt (fűzfa háncs); bukaš övé – buk(ik) a szívé(rt); danolt állva kutyád - dani olti fakutyád; kabarodó - kába radó (bujtogató). Ki danámmal hű, gedélt, annál komáló [barát] csáléja akad. Artim ölibe símulj vén csángó.

szánlik: (szán-l-ik) k. m. száńl-ott, htn. ~ani. Göcseji tájnyelven: száńlik a föld, rét am. bizonyos pontig nyúlik, (mintha száńtanák?) A mi földenk (földünk) a határdombig száńlik. CzF

gedél: (ged-e-el) áth. m. gedél-t. Valakit hizelegve, nyájasan, szerelmesen czirógat, csábitgat; túlságos kedvezéssel elront, megveszteget. *Oktalan anya, ki gyermekét gedéli.* CzF

csálé: Erkölcsi ért. jelent hamis, csáló módot, különösen hűtlenségi elsajátítást. A hűtlen tiszték kezelése alatt a jövedelem nagy része csáléra ment. CzF

csangó, (2), csángó: (csa-ong-ó), talán am. csapongó, járókelő, ellentétben a székely am. székelő, azaz állandó helyen lakó szóval; így palócz valószínűleg am. balócz vagy ballócz = ballagó vagy bolócz, bolyongó, ellentétben a kún = hún-nak talán a hon szótól, mintegy honos honnal vagy állandó lakással bír, úgyhogy *konmak* a törökben is am. lak-ni, honol-ni, s *khane* am. lak, ház. Ezek szerént szónyomozólag *csangó* a *palóczczal* s *kun* a *székelylyel* azonos, vagy legalább hasonló jelentésűeknek látszanak, Vullers persa szótárában olvassuk: *bolócs* vagy *bolóds*. 1) nomen gentis barbarae, deserta inhabitantis, stolidae et fortis et latrociniiis deditae. 2) nomen regionis, qua terra Boluziorum designari videtur stb.) fn. és mn. tt. csangó-t. Csangó magyarok jelennem a Moldvaországban lakó vagy oda költözött magyarok neve. Ezek általában a vastag *s* és *cs* betűket is vékony *sz* és *cz* hangon ejtik. *Gazdag czángó volt az apám, kokojába járt az anyám; ugyan mért lennék én szegény, szósz-zászlói (sós-zászlói) czángó legény. Ez volt ám a czángó színe, a mig együtt vert a szíve, de moszt nem ver együtt szíve, azért szok (= sok) a czángó színe.* Csangó dalok. CzF

Ez a humoros sírfelirat ékesen példázza az ugratásos módszer előnyét-hátrányát mai írásmódszerünk viszonylatában, noha a kétértelműség itt inkább az ömlesztett írásmód, a szavak egybeírásának a következménye. A feliratokon a „szóközök” valójában – a könnyebb áttekintés kedvéért – csak betűcsoportokra tördelik az írást nem (mindig) tényleges szavakba, noha szavakat sohasem törnek kettőbe. (A kutatók által végzett tördelés önkényes, figyelmen kívül hagyandó.)

A teljes lüd felirat-gyűjtemény a második mellékletben található. A kihagyásos módszerrel írt szövegek olvasata nem minden esetben egyértelmű, ezért hálas köszönettel tartozom Valek Tündének, aki a kéziratot átnézte és vagylagos olvasatok sorával segített abban, hogy a legvalószínűbb olvasatok kerüljenek az olvasó elé.

MELLÁR, Mihály: Lydian Language Records

An abridged version on the Lydian language records is presented here. The full paper is published as Supplement #2 of this issue.

~ ~ ~ ~ ~